

bespreking van het boek van Dr Vital Brazil zal blijken heeft de wetenschap ook op dit gebied vorderingen gemaakt.

Dr. H. ten Kate ¹⁾, die in 1885 en 1886, dus kort na de proef van Van Tol, in Suriname reisde, schreef:

..... „Een streng wetenschappelijk bewijs voor de deugdelijkheid dier middelen tegen slangenbeet ontbreekt tot nog toe. Men heeft inder tijd veel ophef gemaakt van een proef met de inenting van zekeren Van Toll, een neger-creool, die genomen werd tijdens het bezoek der Leidsche hoogleeraren te Paramaribo in 1885, en waarbij deze Van Toll zich liet bijten door een ratelslang, zonder dat het een doodelijken afloop had.

Een bevoegd ooggetuige deelde mij echter mede, dat de gelukkige afloop, die aanvankelijk zelfs zeer twijfelachtig was door de verschijnselen, welke zich bij den gebetene voordeden, even goed kon worden toegeschreven aan de verschillende geneesmiddelen uit de apotheek, die men hem toediende, en aan den beschonken toestand ²⁾ van den patiënt, als aan zijn inenting”.

In 1890 vertoefde Prof. Dr. Wilhelm Joest een paar maanden in Suriname. Hij bezocht Van Tol en geeft van de ontmoeting een vermakelijk verslag in „Globeus”, Band 59, No. 23 ³⁾. Van Tol vertelde hem dat hij zijn middel voor f 30.000 aan de Nederlandsche Regeering wilde verkoopen. Daarenboven moest hij op 's lands kosten een reis heen en terug naar Europa maken. Hoogere aanbiedingen uit Noord-Amerika had hij uit patriotisme van de hand gewezen.

Prof. Joest kocht een hoeveelheid van Van Tol's middel. In Duitschland teruggekeerd, verzocht hij Prof. Sulkowski in Berlijn het scheikundig te onderzoeken.

De uitkomst luidde:

„Die zur Untersuchung übergebene Substanz stellt ein mittelgrobes schwarzes Pulver mit sehr unregelmässigen Körnern dar. Die mikroskopische Untersuchung lässt eine bestimmte struktur nicht erkennen. Die einzelnen Partikelchen sind von sehr unregelmässiger Form, scharfkantig, vielfach zugespitzt.....

Eine Probe der Substanz auf dem Platinblech erhitzt, verbrannte

¹⁾ *Een en ander over Suriname*. „De Gids”, 1888, III. 196.

²⁾ Ik herinner mij niet of Van Tol den indruk maakte, dat hij courage-water had gedronken.

Hoe het ook zij, het aanpakken van een zoo vergiftige slang was een daad van grooten moed.

³⁾ „Ueber ein angebliches Mittel gegen Schlangengift aus Surinam”.